

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMET

TEHNILISE JÄRELEVALVE AMETI 2016. AASTA ARUANNE

**ANNUAL REPORT OF TECHNICAL
REGULATORY AUTHORITY OF ESTONIA 2016**

Sisukord	
A.1 Raporti sisu	3
A.2 Summary	3
B. Tutvustav osa.....	4
B.1 Üldine	4
B.2 Raudteevaldkond Eestis	4
LISA A.1/ANNEX A.1	5
LISA A.2.1/ANNEX A.2.1.....	6
LISA A.2.2/ANNEX A.2.2.....	6
B.3 Kokkuvõte – üldine trendide analüüs (raudteeohutuse areng)	7
LISA B.3.1/ANNEX B.3.1.....	8
LISA B.3.2/ANNEX B.3.2.....	9
C. Organisatsioon.....	10
C.1 Tehnilise Järelevalve Amet.....	10
LISA B.1/ANNEX B.1	11
C.2 Vastutuse jaotus organisatsioonide vahel.....	11
LISA B.2/ANNEX B.2	12
D. Raudteeohutuse areng	13
D.1 Raudteeohutuse säilitamise ja suurendamise algatus	13
D.2 Detailsem andmete analüüs	14
LISA C/ANNEX C – CSI data	14
D.3 Ohutuslaste soovitude kokkuvõte	15
E. Tähtsamad muudatused õigusaktides	15
F. Ohutustunnistuse areng ja autoriseerimine	16
F.1 Riiklik õigusruum ohutustunnistuse ja –lubade menetlemisel	16
F.2 Väljastatud ohutustunnistused (tabelina)	16
F.3 Ohutusload ja ohutustunnistused	16
G. Raudtee-ettevõtjate järelevalve.....	17
H. Ühise ohutusmeetodi määrase rakendamine	18
I. Kokkuvõte, järelused, prioriteedid	18
J. Info algallikad.....	18

A.1 Raporti sisu

Käesolev aruanne annab ülevaate Eesti raudteevaldkonnast ja ohutuse arengust 2016. aastal. Raporti on koostanud Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi TJA).

2016. aasta olid TJA prioriteediks järelevalvetegevuse tõhustamine ja ohutusalane ennetustegevus.

TJA transporditeenistuse 2016. aastal läbiviidud järelevalves pöörati tähelepanu ettevõtte ohutustegevuse kontrollimisele veeremi, infrastruktuuri, ohutusalase dokumentatsiooni ning ohutuse tagamise ja ennetustööga seonduva osas. Järelevalved näitasid, et ettevõtted on teadlikud ohutusalastest riskidest, vastutavatel töötajatel on vastavad kutsetunnistused ning regulaarselt läbitakse koolitusi. Ettevõtetel on piisav kompetents ning olulised oskused olla valmis ohuolukorras tegutsemiseks. Kokkuvõttes tegutsevad ettevõtted riskide maandamise nimel ning ennetustöö toimub pidevalt.

2016. aastal toimus kokku 13 raudteeõnnetust, mida on oluliselt vähem võrreldes aastatega 2015 (19 õnnetust) ja 2014 (20 õnnetust). Otsasõite raudteel viibinud inimestele oli 2016. aastal 5 ning mootor- või maastikusõiduki (ATV) ja rongi kokkupõrkeid oli 8. Õnnetustes sai kokku vigastada 7 inimest, neist 4 otsasõitudes ja 3 kokkupõrgetes. Õnnetustes hukkus 1 inimene. Tegemist oli otsasõiduga, mille puhul tuvastati inimese ettekavatsetud tegevus ning seetõttu liigitub enesetapuks. Õnnetuste peamiseks põhjuseks on liiklejate tähelepanematus ning raudteega seotud ohtude alahindamine.

A.2 Summary

This annual report provides an overview of the current situation in Estonia railway sector in 2016. The report has been composed by the Technical Regulatory Authority.

In 2016 our main priorities were related to making our surveillance activities more efficient and contributing to safety prevention activities. The auditing carried out by the Estonian NSA Railway Transport Department in 2016 focused on monitoring company's safety performance in terms of rolling stock, infrastructure, safety documentation and general safety and prevention. Surveillance activities showed that companies are aware of safety risks, the responsible employees have the corresponding qualifications and take part in regular trainings. Railway companies have sufficient competence and essential skills to be prepared to act in an

emergency. All in all, companies have set a purpose to minimize risks and prevention is ongoing.

A total of 13 railway accidents were registered in 2016, which is significantly less than in 2015 (19 accidents) and 2014 (20 accidents). There were 5 accidents to persons caused by rolling stock in motion and 8 collisions between rolling stock and road vehicles. In 2016, 1 person was killed and 7 were injured in railway accidents – 3 of them in collisions and 4 of them in accidents to persons. Regarding the one accident where a person was killed, we can say that the road user planned the activity in advance and therefore the accident is categorized as a suicide. The main reason for accidents is the inattentiveness of road users and the underestimation of rail-related hazards.

B. Tutvustav osa

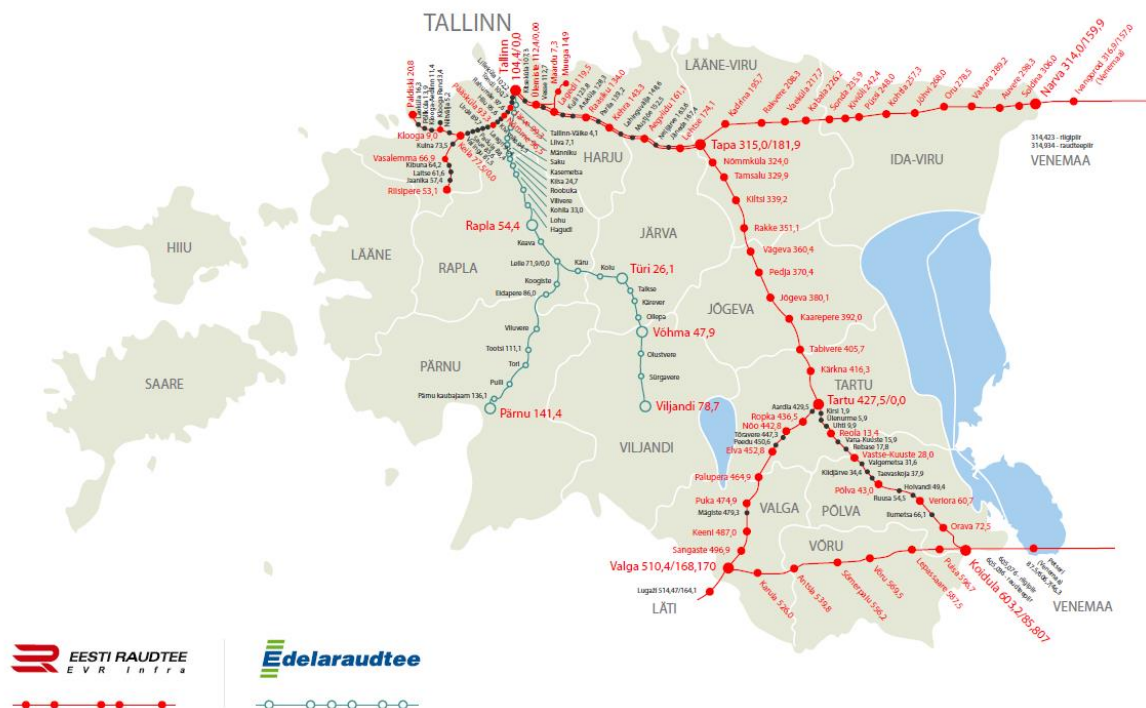
B.1 Üldine

TJA-le on 2016. aasta ohutusuaruanne järjekorras üheteistkümnes (varasemad 2006-2015). Ohutusuaruandes tutvustatakse peamiste ohutusnäitajate (kokkupõrked ülesõidukohtadel, otsasõidud jms) analüüsile tuginedes Eesti raudteeohutuse arengut. Käesolev ohutusuaruanne on koostatud Euroopa Raudteeagentuurile (ERA) eesmärgiga anda ülevaade ohutusalasest arengust Eestis. Ohutusuaruanne on asjahuvilistele kättesaadav veebilehel www.tja.ee

B.2 Raudteevaldkond Eestis

Raudteede kaart / Railway infrastructure (public railway)

LISA A.1/ANNEX A.1

Eesti raudteede kogupikkus 2016. aastal oli 2144 km, millest Eesti õigusaktide kohaselt on avalikuks kuulutatud 1508 km. Avalikke raudteid majandavad ettevõtted on AS Eesti Raudtee ja Edelaraudtee Infrastruktuuri AS.

AS Eesti Raudtee (riiklik äriühing) omab ja majandab 1285 km raudteid (sh kaherajalisi ja elektrifitseeritud piirkondi). Edelaraudtee Infrastruktuuri AS on erakapitalil põhineva Edelaraudtee AS-i tütarettevõtte, kellele kuulub 223 km raudteid.

Eesti raudteede kogupikkusest on 916 km peateed avalikul raudteel ja 132 km raudteedest on elektrifitseeritud.

Eesti riiklikku raudteeliiklusregistrisse oli 2016. aasta lõpus kantud 281 vedurit, 19 elektri- ja 49 diiselmootorvagunit, 276 sõitjate veo vagunit ja 21 586 kaubavagunit. Esmaselt võeti 2016. aastal kasutusele 1 vedur ja esmaselt registreeriti 157 kaubavagunit.

Sõitjate vedu raudteel kasvas aastaga 4% ning kokku veeti raudteel 2016. aastal 6,9 miljonit sõitjat. Riigisisestel raudteevedudel oli sõitjaid 6,8 miljonit (suurenemine võrreldes eelneva

aastaga 3%) ja rahvusvahelistel vedudel 102 800 (suurenemine aastaga ligi 2 korda). Aastaga kasvas raudteetranspordi sõitjakäive 11%, ulatudes 2016. aastal 315,9 miljoni sõitjakilomeetrini.

LISA A.2.1/ANNEX A.2.1

Avaliku raudteeinfrastruktuuri majandajad / Public Railway Infrastructure Managers	
1. AS Eesti Raudtee	TEN-T (va Valga-Koidula, Keila-Riisipere ja Klooga-Klooga-Ranna)
2. Edelaraudtee Infrastruktuuri AS	Mitte TEN-T

LISA A.2.2/ANNEX A.2.2

Võrreldes 2015. aastaga oleme lisanud tabelisse need Eestis tegutsevad raudtee-ettevõtted, kellele on väljastatud ohutustunnistuse A ja B osa, kuid tegutsevad peamiselt jaamades lokaalselt. Eelnevatel aastatel on tabelis esitatud peamised Eestis avalikul infrastruktuuril tegutsevad raudtee-ettevõtjad E.R.S. AS ja EVR Cargo AS.

Kaubaveoga avalikul raudteel tegelevad raudtee-ettevõtted Eestis <i>Railway Undertakings (cargo)</i>	
1. E.R.S AS	Ohutustunnistus väljastatud 2013 <i>Safety certificate issued 2013</i>
2. EVR Cargo AS	Ohutustunnistus väljastatud 2014 <i>Safety certificate issued 2014</i>
3. Alexela Terminal AS	Ohutustunnistus väljastatud 2015 <i>Safety certificate issued 2015</i>
4. Enefit Kaevandused AS	Ohutustunnistus väljastatud 2015 <i>Safety certificate issued 2015</i>
5. Edelaraudtee AS	Ohutustunnistus väljastatud 2014 <i>Safety certificate issued 2014</i>
6. AS Kunda Trans	Ohutustunnistus väljastatud 2013 <i>Safety certificate issued 2013</i>

7. Vesta Terminal Tallinn OÜ	Ohutustunnistus väljastatud 2013 <i>Safety certificate issued 2013</i>
8. Westgate Transport OÜ	Ohutustunnistus väljastatud 2013 <i>Safety certificate issued 2013</i>
9. AS Maardu Raudtee	Ohutustunnistus väljastatud 2013 <i>Safety certificate issued 2013</i>
10. Dekoil OÜ	Ohutustunnistus väljastatud 2013 <i>Safety certificate issued 2013</i>
11. AS Railservis	Ohutustunnistus väljastatud 2013 <i>Safety certificate issued 2013</i>
12. AS Sillamäe Sadam	Ohutustunnistus väljastatud 2013 <i>Safety certificate issued 2013</i>
13. Leonhard Weiss RTE AS	Ohutustunnistus väljastatud 2012 <i>Safety certificate issued 2012</i>
Reisijateveoga tegelevad raudtee-ettevõtted Eestis <i>Railway Undertakings (passenger)</i>	
1. GoRail AS	Rahvusvaheline reisijatevedu veduriteenuse osutamisenä Tallinn-Peterburg- Moskva <i>Providing locomotive running service in international passenger-train service Tallinn-St. Petersburg - Moscow</i>
2. Eesti Liinirongid AS (Elron)	Riigisisene reisijatevedu diisel- ja elektrirongidega <i>National passenger-train service by EMU-s and DMU-s</i>
3. Edelaraudtee AS	Riigisisene reisijatevedu diislrongidega <i>National passenger-train service by DMU-s</i>

B.3 Kokkuvõte – üldine trendide analüüs (raudteeohutuse areng)

Et hinnata raudteeohutuse taset ning rongiteenuse kvaliteeti, arvestame aasta jooksul toimunud õnnetuste ja vahejuhtumitega seotud ohutusnäitajaid.

Avaliku raudteeohutustaseme arvestamises kasutatakse kolme näitajat - hukkunute arv, vigastatute arv ning enesetappude arv. Raudteeliikluse ohutustaseme puhul analüüsitakse raudteeliikluse ohutust mõjutavad juhtumeid (nt rongi keelavast foorinäidust möödasõit), tehnilisi juhtumeid (nt rööpamurrud) ning kolmanda osapoolega seonduvad juhtumid, kuhu kuuluvad veeremi kokkupõrked takistustega vabas gabariitmõõtmes ning veeremi

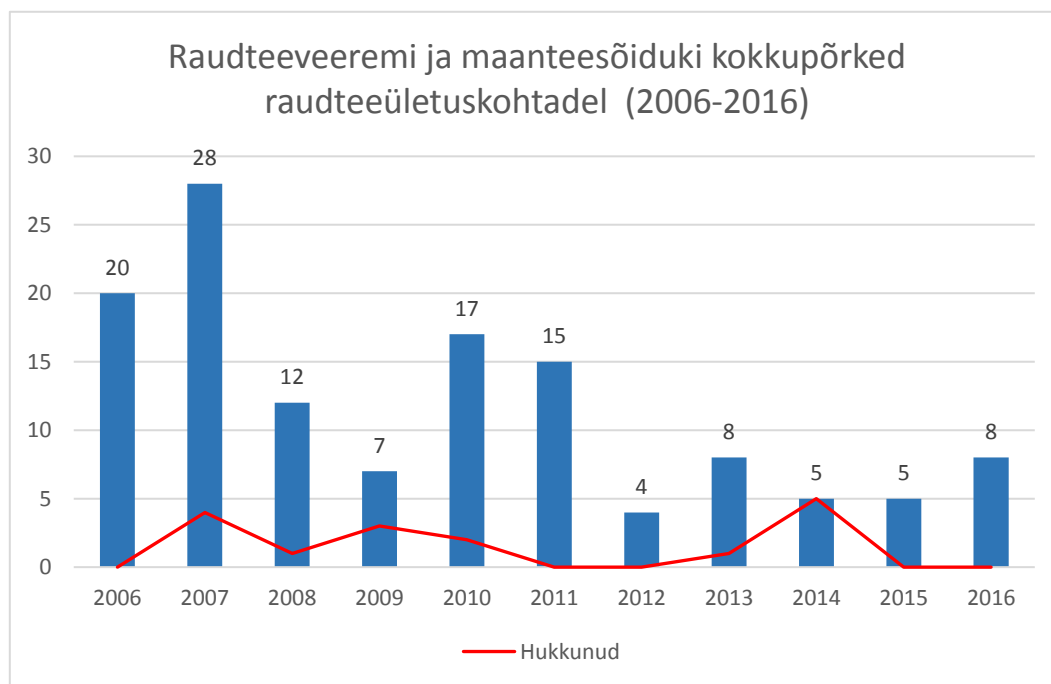
kokkupõrked raudteeülesõidukohal sõidukiga. Nendel kolmel teguril on ohutusnäitajas erinev osakaal. Nii avaliku raudteeohutustaseme ning raudteeliikluse ohutustaseme puhul saadakse tulemuseks suhtarv, mis on sõltuv läbitud rongikilomeetritest.

Eelmiste aastatega võrreldes on oluliselt paranenud avalik raudteeohutustase (0,26-lt 0,10-le), mille peamiseks põhjuseks on raudteeõnnetustes hukkunute arvu vähenemine. Raudteeliikluse ohutustase on 2016. aastal võrreldes eelmise aastaga mõnevõrra halvenenud (0,74-lt 0,80-le), mida võib seostada tehniliste juhtumitega ning kolmanda osapoolega seonduvate juhtumite koguarvu tõusuga.

2016. aastal viidi täielikult lõpule maakonnaplaneeringute 2030+ menetlemine. Kokku menetleti 12 maakonnaplaneeringut ning 7 üldplaneeringut. Võib täheldada, et planeeringute koostajad on hakanud lisama planeeringu seletuskirjadesse raudteeohutusega seonduvat: raudteeületuskohti kirjeldavates detailides pööratakse tähelepanu nähtavusele.

LISA B.3.1/ANNEX B.3.1

Raudteeveeremi ja maantee sõiduki kokkupõrked raudteeületuskohtadel (2006-2016) / *Level crossing accidents (excluding accidents involving pedestrians at level crossings), collisions (2006-2016)*

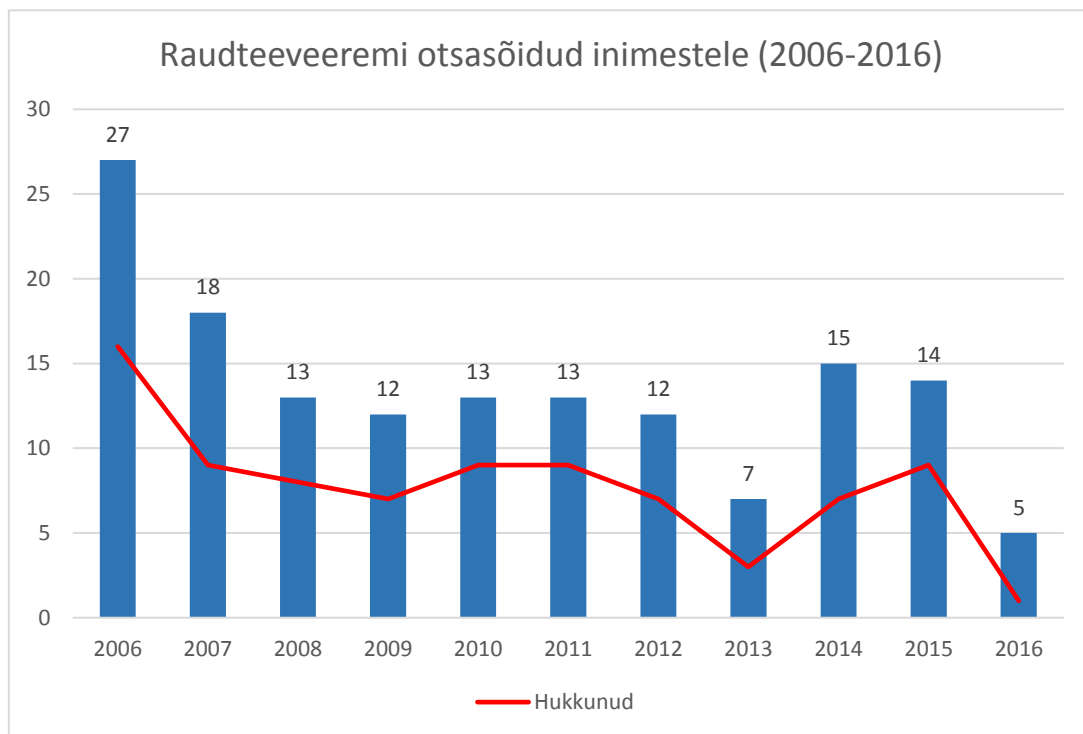
2016. aastal toimus kokku 13 raudteeõnnetust, mida on oluliselt vähem võrreldes aastatega 2015 (19 õnnetust) ja 2014 (20 õnnetust). Mootor- või maastikusõiduki (ATV) ja rongi kokkupõrkeid oli 8. Õnnetustes sai kokku vigastada 7 inimest, neist 3 kokkupõrgetes.

Õnnetuste peamiseks põhjuseks on liiklejate tähelepanematus ning raudteega seotud ohtude alahindamine.

Õnnetuste põhjuste analüüs näitab, et ohtlike olukordade ja traagiliste tagajärgede vältimiseks peavad liiklejad liikluskäitumist parendama ning teadvustama, et raudtee on suure riskiga piirkond.

LISA B.3.2/ANNEX B.3.2

Raudteeveeremi otsasõidud inimestele (2006-2016) / Accidents to persons caused by rolling stock in motion 2006-2016

Otsasõite raudteel viibinud inimestele oli 2016. aastal 5, milles sai vigastada 4 inimest ning hukkus 1 inimene. Tegemist oli otsasõiduga inimesele, mille puhul tuvastati inimese etteavatsetud tegevus ning seetõttu liigitub enesetapuks. 2015. aastal leidis aset 14 otsasõitu raudteel viibinud inimestele, milles hukkus 9 ja vigastada sai 5 inimest. Võrreldes 2015. aastaga on olukord oluliselt paranenud - otsasõitude arv on vähenenud üle kahe korra ning samuti on oluliselt vähenenud otsasõitudes vigastatute ja hukkunute arv. Jätkuvalt on otsasõitude peamiseks põhjuseks liiklejate tähelepanematus ning raudteel viibimine selleks mitte-ettenähtud kohas.

C. Organisatsioon

C.1 Tehnilise Järelevalve Amet

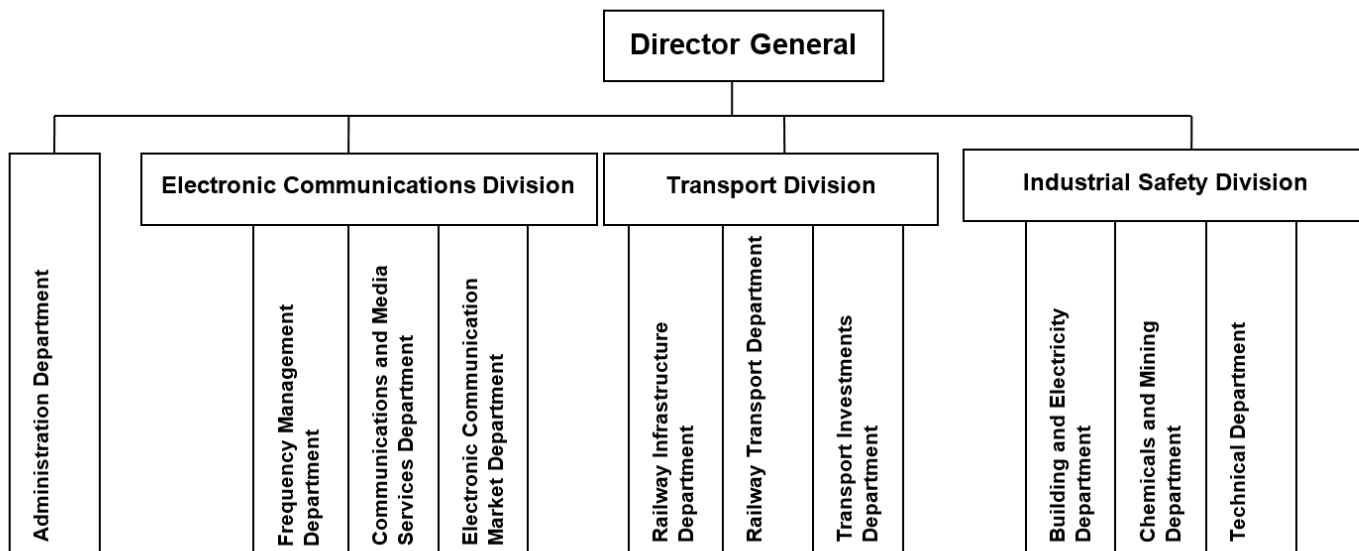
TJA on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) valitsemisalas tegutsev asutus, mille eesmärgiks on riigi majanduspoliitika elluviimisele kaasaaitamine läbi ohutuse suurendamise, piiratud ressursi otstarbeka kasutuse korraldamise ning toodete usaldusväärsuse tõstmise tootmiskeskondade, tööstusseadmete, raudtee ja elektroonilise side valdkonnas.

TJA transporditeenistuses on 3 osakonda - raudteefrastrukturi osakond, raudteetranspordi osakond ja transpordi investeeringute osakond, kus 2016. aastal töötab kokku 18 inimest.

Transporditeenistus tegeleb siseriiklikes õigusaktides sätestatud (raudteeseadus ja selle alusel välja antud õigusaktid) tegevustega ning riikliku ohutusasutusena jälgib Euroopa Liidu koostalituse ja ohutuse alaste õigusaktide täitmist raudtee-ettevõtjate poolt, samuti osaleb vastava regulatsiooni rakendamisel praktikas.

TJA transporditeenistuse pädevuses on ohutuslubade ja ohutustunnistuste väljaandmine ja kehtivuse pikendamise menetlemine, raudteeveeremi, raudteefrastrukturi ja raudteeliikluse korraldamise nõuetele vastavuse kontrollimine, raudteerajatiste detailplaneeringute või projekteerimistingimuste kooskõlastamine ja raudtee-ehituse riiklik järelevalve, ehitus- ja kasutuslubade ning vedurijuhilubade väljastamine, kutsete tunnustamise pädevus, raudteefrastrukturi läbilaskevõime jaotamise toimingud, rahvusvahelistest lepingutest tulenevate raudtee-alaste tehnilise järelevalvega seonduvate Eesti Vabariigi kohustuste täitmise tagamine ja vajadusel Eesti Vabariigi esindamine rahvusvahelistes raudteeorganisatsioonides, samuti muude seadusest tulenevate ülesannete täitmine. Lisaks jälgime raudteeohutuse ning raudteeliikluse korraldamise eest vastutavate isikute pädevust ning teeme järelevalvet raudteetranspordi tuleohutusunõuete täitmise ja ohtlike kaupade veo korralduse üle. Viime läbi raudteenõuete rikkumisest tulenevalt väärteomenetlusi.

Oma tegevusega kindlustab TJA transporditeenistus Eesti raudteevõrgustiku turvalise ja ohutu arengu läbi pideva järelevalve vastavalt riiklikele õigusaktidele ja Euroopa õigusele. Lisaks harmoniseerib ja uuendab TJA koos MKM-iga valdkonna õiguslikku baasi Eestis.

C.2 Vastutuse jaotus organisatsioonide vahel

MKM-i koosseisus on teede- ja raudteeosakond, mis osaleb riigi arengukavade väljatöötamisel teede võrgu, kauba- ja sõitjate veo, raudteeinfrastruktuuri, raudteetranspordi logistika, raudtee reisijate- ja kaubaveo, sõidukite, raudteeveeremi, tee- ja raudteeliikluse ning nende liikluse ja keskkonna ohutusega seotud valdkondades, tagab nende arengukavade elluviimise ja valmistab ette valdkonda reguleerivate õigusaktide eelnõud.

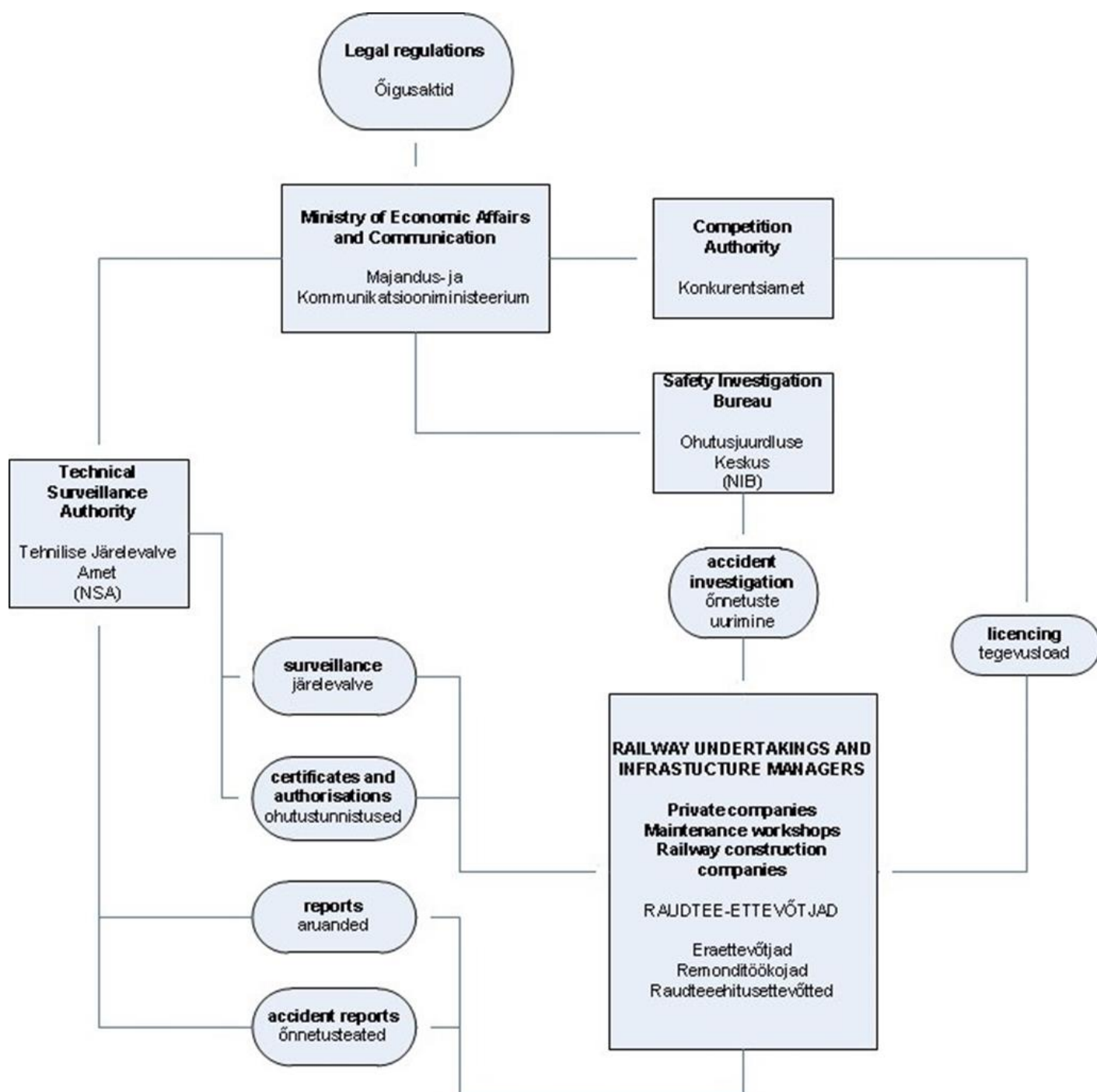
Ohutusjuurdluse Keskus (*National Investigation Body* – NIB) on sõltumatu ja iseseisev MKM-i struktuuriüksus, mis tegeleb raudteeõnnetuste uurimise ja ohutusjuurdluste läbiviimisega.

TJA kui riiklik ohutusasutus (*National Safety Authority* - NSA) teostab seadusega sätestatud ülesannete ulatuses riiklikku järelevalvet ning kohaldab seadusega ettenähtud alustel ja ulatuses riikliku sunni korraldamise. Lisaks väljastab transporditeenistus raudteerajatiste ehitus- ja kasutuslubasid, raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjatele ohutuslubade A ja B osasid ja raudteeveo-ettevõtjatele ohutustunnistuste A ja B osasid ning tegutsemise ohutustunnistusi. Koostöös Maanteeameti liiklusregistri bürooga korraldatakse vedurijuhieksameid ning väljastatakse vedurijuhilubasid.

Eesti raudtee-ettevõtjate kohustus on tagada nende tegevuse vastavus seadustega ja määrustega kehtestatud nõuetele raudteefrastruktuuri majandamisel, kauba- ja reisijateveoteenuse osutamisel, raudteeveeremi remondil ning raudteerajatiste ehitamisel.

Organisatsiooni seos raudteevaldkonna teiste ettevõtete ja asutustega / *Organizational relationship chart*

LISA B.2/ANNEX B.2

D. Raudteeohutuse areng

D.1 Raudteeohutuse säilitamise ja suurendamise algatus

2016. aastal pöörati raudteeohutuses tähelepanu ohutusalasele ennetustegevusele koostöös ettevõtjatega, ohutuse teemaliste õppematerjalide koostamisele ning organisatsioonide vahelisele koostööle raudteeohutuse kampaaniates.

2016. aastal viidi lõpuni TJA, Tartu Ülikooli ja MTÜ Operation Lifesaver Estonia (OLE) ühine koostööprojekt, mille tulemusena valmisid läbiva teema "Tervis ja ohutus" raudteeohutuse alateema õpitulemused ja kolmanda kooliastme raudteeohutuse õpetajaraamat. Õppematerjalides keskendutakse mitmele raudteeohutuses olulisele teemale: kõrvaliste tegevuste ohtlikkus raudtee läheduses liigeldes, raudtee ohutu ületamine jalgsi ja jalgrattaga jms. Tähelepanu on pööratud raudtee liiklusreeglite järgimisele ja nende rikkumisel toimunud liiklusõnnetustele ning õpilaste kooliteele jääva raudteega seotud ohuolukordade ennetamisele. Õppematerjalide lisandväärtuseks on projekti raames loodud pildid ja videod, mis aitavad teemat paremini käsitleda.

Selle projekti jätkutegevusena osaleb TJA 2016-2018. aastal asutuste üleses ohutuse rakkerühmas, mis tegeleb I-IV kooliastme läbiva teema "Tervis ja ohutus" ühiste õpitulemuste sõnastamise ja õpetajaraamatute koostamisega. Eesmärgiks on saavutada kõigi rakkerühmas osalevate asutuste ühine ohutusteema käsitus. Rakkerühma eestvedajateks on Siseministeerium ja Tartu Ülikool. Lisaks osalevad projektis teised riiklikud ministeeriumid ja ametid, kes on seotud ohutusteemadega.

TJA jätkas 2016. aastal koostööd MTÜ Operation Lifesaver Estoniaga raudteeohutuskampaaniates. 2016. aasta kevadel viidi Eestis läbi üleriigiline raudteeohutuskampaania sõnumiga „Raudteel viibimine on keelatud“, mille üheks eesmärgiks oli tuletada meelde, et raudteed võib ületada ainult selleks ettenähtud kohas ning raudteel käimine ja vaba aja veetmine on ohtlik ning seetõttu ka seadusega keelatud. Kampaaniat korraldas MTÜ Operation Lifesaver Estonia koostöös TJA, Politsei- ja Piirivalveameti, Maanteeameti ja Päästeametiga. Lisaks korraldati detsembris 2016 jõulukampaania, mille eesmärgiks oli tuletada liiklejatele meelde, et raudtee ületamisel tuleb olla väga tähelepanelik ja enne selle ületamist tuleb veenduda, et rong ei ole lähenemas. Kampaania tunnuslauseks oli "Sind oodatakse jõuluks koju". MTÜ Operation Lifesaver Estonia eestvedamisel viidi jõulukampaania läbi juba kolmeteistkümnendat korda.

D.2 Detailsem andmete analüüs

LISA C/ANNEX C – CSI data

TJA 2016. aasta sisend ühiste ohutusnäitajate (Common Safety Indicators – CSI) osas on laetud ERAIL-i infosüsteemi (<http://erail.era.europa.eu/>).

aasta year	raudteeõnnetused railway accidents	surmajuhtumid fatalities	vigastatud injuries
2006	47	16	21
2007	46	13	19
2008	26	9	10
2009	19	10	7
2010	31	12	14
2011	28*	9	7
2012	20*	7	7
2013	15*	4	4
2014	20*	12	19
2015	19*	9	5
2016	13*	1	7

*Raudteeõnnetuste lahter sisaldab nii raudteeveeremi ning mootorsõiduki kokkupõrkeid kui veeremi otsasõite inimestele, rongide maha minekuid ja rongide omavahelisi kokkupõrkeid. Varasematel aastatel on see lahter kajastanud vaid kokkupõrkeid ja otsasõite põhjusel, et

maha minekuid ja rongide omavahelisi kokkupõrkeid manöövritöödel ei loetud rongiliikluses toimunudeks. Viimastel aastatel on Eesti õigusruum kohaldatud Euroopa õigusega vastavaks ning seetõttu kajastuvad õnnetuste koguarvus nii rongiliikluses kui ka manöövritöödel toimunud rongide maha minekud ja omavahelised kokkupõrked.

2016. aasta vigastatute arvule on lisatud ka üks enesetapukatse, kus inimene sai vigastada.

D.3 Ohutusalaste soovitude kokkuvõte

2016. aastal esitati Ohutusjuurdluse Keskuse poolt TJA-le 2015. ja 2016. aastal uuritud AS Eesti Raudtee raudteeinfrastruktuuri rööpamurdude aruanne. Ohutusjuurdluskeskus esitas tähelepanekuid ja arvamusi termiitkeevises esinenud rööpamurdude kohta, milles muuhulgas ka järeldati, et ettevõtte on rakendanud meetmeid operatiivseks tegevuseks rööpamurdude ennetamisel, tuvastamisel ja likvideerimisel. Seoses tõsiste õnnetusjuhtumite puudumisega ei esitatud 2016. aastal Ohutusjuurdluse Keskuse poolt soovitusi.

Kõik varasemalt koostatud ohutusjuurdluse aruanded ja soovitused on avalikud ja kättesaadavad elektroonilise kujul Eesti Ohutusjuurdluse Keskuse veebileheküljel <http://www.ojk.ee/>.

E. Tähtsamad muudatused õigusaktides

2016. aastal lõpetati kahe riikliku raudteestandardi koostamine. Esimene standard kannab nimetust "EVS 930:2016 Raudteealased rakendused. Nõuded juhtratastega eriveeremile". Standard käsitleb Eesti raudteedel liikuvaid juhtratastega eriveeremeid, nõudeid nende juhtratastele ja muudele seadmetele, rööbastele peale- ja maha sõitmise ning rööbastel liikumise tingimusi. Teine standard kannab nimetust "EVS 931:2016 Raudteealased rakendused. Raudteeliikluse korraldamiseks kasutatavate kirjalike tee- ja sõidulubade, teadete, teatiste ning raamatute vormid". See standard kehtestab nõuded Eesti raudteel raudteeliikluses (sh manöövritöödel) kasutatavate rongiliiklust korraldavate läbirääkimiste, käskude, korralduste, dokumentide ja liiklusohutuse valdkonda kuuluvate dokumentide kirjelduse ning nende kasutamise korra.

F. Ohutustunnistuse areng ja autoriseerimine

F.1 Riiklik õigusruum ohutustunnistuse ja –lubade menetlemisel

Ohutustunnistustega seonduv regulatsioon on esitatud raudteeseaduse 2. peatükis „Tegevusluba, vastutuskindlustusleping, ohutusluba, ohutustunnistus ja tegutsemise ohutustunnistus“ 2. jaos „Ohutusluba, ohutustunnistus ja tegutsemise ohutustunnistus“.

Ohutustunnistuse väljastamise protsessi reguleerimiseks on kehtestatud Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1158/2010, 9. detsember 2010, raudteede ohutustunnistuste vastavushindamise ühise ohutusmeetodi kohta ja Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1077/2012, 16. november 2012, milles käsitletakse riiklike ohutusasutuste poolt pärast ohutustunnistuse või ohutusloa väljastamist tehtava järelevalve ühist ohutusmeetodit.

Siseriiklikult on ohutustunnistuse protsessi reguleerivaks dokumendiks majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 24, vastu võetud 24. märts 2014, „Ohutusloa ja tegutsemise ohutustunnistuse taotlemise ning vormistamise kord“. Õigusaktid on kättesaadavad www.riigiteataja.ee.

F.2 Väljastatud ohutustunnistused (tabelina)

2016. aastal ettevõtetele uusi ohutustunnistusi ei väljastatud.

F.3 Ohutusload ja ohutustunnistused

2016. aasta seisuga on 16 ettevõttel ohutustunnistused ning 2 ettevõttel ohutusload. 2016. aastal ei uuendatud reisijateveo ohutustunnistuse A ega B osa. 2 kaubaveo ettevõtet alustasid 2016. aastal oma ohutustunnistuste A ja B osa uuendamise protsessiga. Kokku oli kehtivaid kaubaveo ohutustunnistusi 13 ja reisijateveo ohutustunnistusi 3, lisaks avaliku raudtee majandamiseks ohutuslubasid 2.

2016. aastal väljastati 2 mitteavalikul raudteel tegutsemise ohutustunnistust. Neist üks kaubaveo teostamiseks ja teine liikluse korraldamiseks.

G. Raudtee-ettevõtjate järelvalve

Raudteevaldkonna ohutusjärelvalves oli meie peamine eesmärk järelvalvetegevuse tõhustamine. Järelvalves pöörati tähelepanu kõikide ettevõtte ohutustegevustele. Kontrollisime nii veeremit, infrastruktuuri, ohutusala dokumentatsiooni ning muud ohutuse tagamise ja ennetustööga seonduvat.

2016. aastal viisime Eesti suurimas raudtee-ettevõttes AS Eesti Raudtee läbi ohutusjärelvalve toimingud. Lisaks kontrollisime 20 väiksemat ettevõtet. Järelvalve käigus kontrollisime ohutusala dokumentatsiooni, ohutusjuhtimise süsteemi, veeremi ja remondikavasid, töötajate teadlikkust, ennetustegevusi, riskianalüüside hindamist ja ohutuse tagamise toimepidevust. Järelvalve tulemused näitavad, et ettevõtted on teadlikud ohutusala riskidest, töötajad omavad vastavaid kutsetunnistusi ning läbivad regulaarselt koolitusi. Riskid on maandatud oluliste punktides ning ennetustöö toimub pidevalt.

TJA raudteeinfrastruktuuri osakonna tööplaanijärgse kontrolli fookus oli 2016. aastal suunatud Tartu maakonda ja Harju maakonda. Ülevaatuskomisjonide käigus kontrolliti Tartu maakonna ja Tartu linna ülekäikude olukorda ning samuti Tallinna linna ülekäikude olukorda. Kokku kontrolliti 47 ülekäiku. Ülekäikude peamiseks probleemiks on olnud ebaefektiivsed tõkked (kasutajatel oli võimalus ületada raudteed tõkkeid läbimata). Võib tõdeda, et probleeme on siiski järjest vähem, sest raudteevaldajad tegelevad ületuskohtade ohutumaks muutmisega pidevalt. Rikkumismenetlusi ei alustatud. 2016. aastal kontrolliti 45 korral komisjoni käigus ülesõite valdavalt Harjumaal ja Virumaal. Ei esinenud juhtumeid, mille korral tuleks ülesõidu kasutamine koheselt lõpetada.

Kokku kontrollisime 2016. aastal 60 ülesõitu ja 59 ülekäigukohta (sh mitteavalik). Kontrolli tulemused näitasid, et 70% ülesõitudest on teatud osas puudulikud. Peamiselt oli tegemist vajalike liiklusmärkide või tähispostide puudumisega ning nähtavust piirasid võsa või kõrge hein. Puuduste likvideerimiseks antud tähtaegadest pidasid ettevõtjad kinni ning täiendavaid rikkumismenetlusi ei alustatud.

2016. aastal oli mitmeid ehitus- ja kasutuslubade menetlusi, mille tulemusel väljastasime ehitusload 52 raudteerajatisse ehitamiseks, rekonstrueerimiseks või lammutamiseks. Tähelepanuväärseim neist oli Ülemiste raudteejaama alt läbi minev trammitunnel, mis tagab tulevikus trammiühenduse Tallinna lennujaamaga. Kasutusload väljastati 15 raudteerajatisele.

H. Ühise ohutusmeetodi määruse rakendamine

Ohutustunnistuse väljastamise protsessi reguleerimiseks on kehtestatud Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1158/2010, 9. detsember 2010, raudteede ohutustunnistuste vastavushindamise ühise ohutusmeetodi kohta ja Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 1077/2012, 16. november 2012, milles käsitletakse riiklike ohutusasutuste poolt pärast ohutustunnistuse või ohutusloa väljastamist tehtava järelevalve ühist ohutusmeetodit. Eeltoodud määruseid rakendab TJA ohutustunnistuste ja ohutuslubade väljastamise ning uuendamise menetlustes.

Lisaks on ohutusloa ja ohutustunnistuste hindamisel aluseks Eesti Vabariigi majandus- ja kommunikatsiooniministri poolt välja antud määrus nr 9, vastu võetud 25. jaanuar 2008, „Raudtee-ettevõtja ohutusjuhtimise süsteemile ja selle rakendamisele esitatavad nõuded“.

I. Kokkuvõte, järeldused, prioriteedid

2015. aasta ohutusuandes märgiti, et jätkuvalt on prioriteediks keskenduda tegevustele seoses liiklusohutuse nõuete rikkumiste ennetamisega. Eesmärgiks seati avaliku ohutuse taseme näitajate parendamine.

2016. aastal on suutsime seatud eesmärgi olulistest punktides täita. Seatud eesmärgi võtame arvesse ka edaspidi võetult. 2017. aastal jätkame raudtee ohutusjärelevalvega ning pöörame igapäevases töös rõhku ennetustegevusele.

J. Info allikad

- Raudtee-ettevõtjate esitatud aruanded, taotlused;
- Järelevalve käigus TJA poolt kogutud info (vastavalt ühistele ohutusindikaatoritele);
- Ohutusjuurdluse Keskuse (NIB) arvamus „Rööpamurrud AS Eesti Raudtee infrastruktuuril aastavahetuse 2015/2016 paiku“;
- MTÜ Operation Lifesaver Estonia ametlik koduleht (www.ole.ee);
- Eesti Statistikaameti andmebaas (Allikas: <https://www.stat.ee/>).